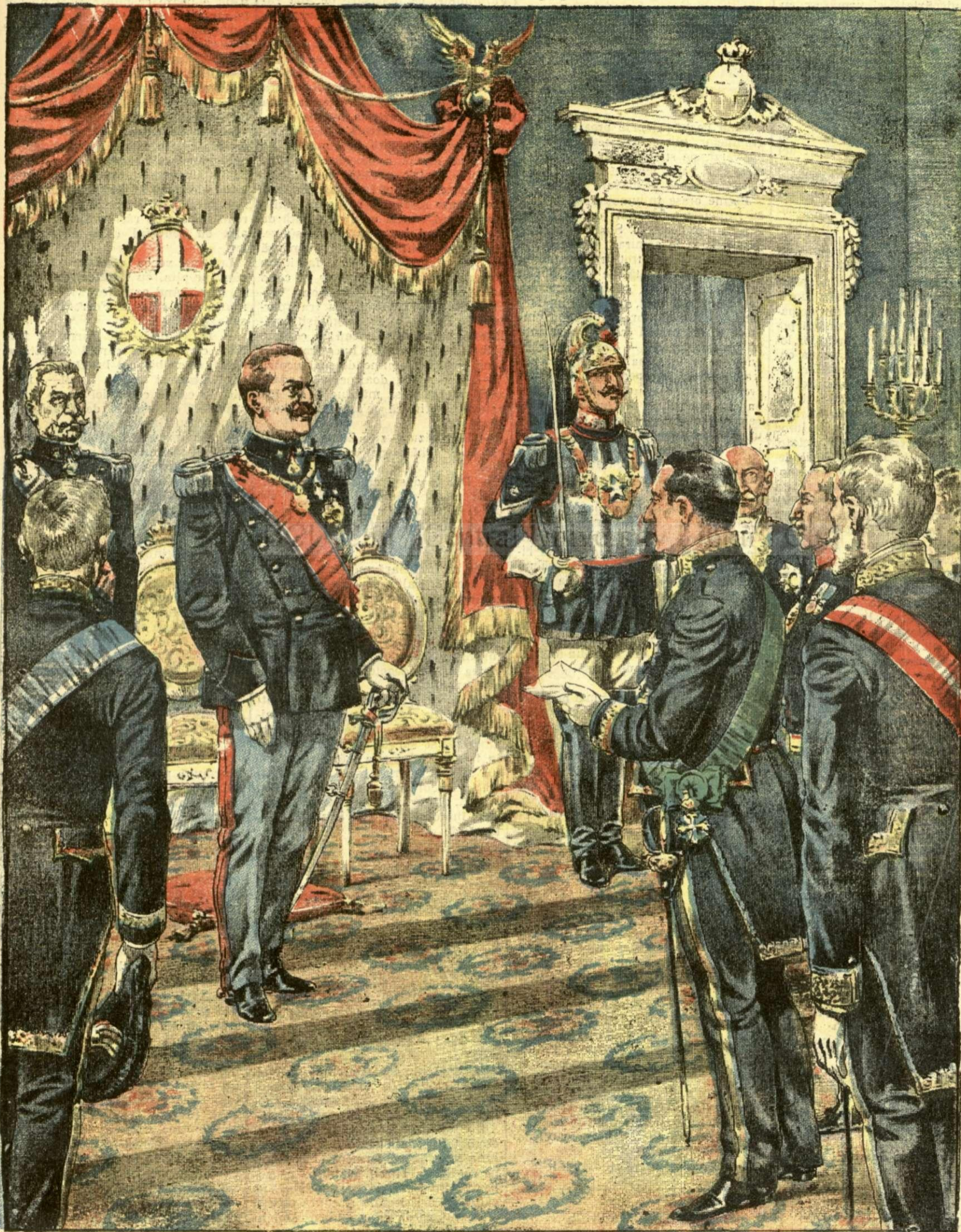

UNIVERSUL LITERAR

TRIMISUL SPECIAL ROMÂN LA REGELE ITALIEI. — (Vezi explicația).

NOTELE SĂPTĂMĂNI

Centenarul unității italiene

Duminica trecută, în cel mai mare fast și cel mai mare entuziasm, Italia și-a sărbătorit prin deschiderea grandioasă și expoziții cinquantenarul unității.

Legată de Italia prin obârșie de gînte, legată prin sentimente, românii iau cu tot sufletul parte la marea sărbătoare ce se desfășoară în țara îndepărtată și urmăresc cu interes ori ce șovin venit de pe marginile Tiberului despre prea măritrea comunei gînte latine.

Cuvântul celi dinții în această sărbătoare l-au avut regele Italiei și a fost cuvânt de o magnitudine pătrunzătoare, de un înălțat patriotisme, a fost o pagină care va rămâne în istoria Italiei de ieri, și de mâine și găsim nemerit să-l reproducem aici în părțile lui mai de seamă, ca unul ce fălmăcește în rostul, tot înțelesul sărbătorii italiene, ca și tot cegetul și toată nădejdea poporului italian.

A zis regele Victor Emanuel III :

„Pe Capitoliu, pe care cel mai mare poet latin l-a profetizat că va fi veșnic ca și Roma, se află astăzi strănși în jurul regelui liber reprezentanților parlamentului și municipalităților, simbolul vna al unității politice indisolubile și al libertăților locale. Vă salut evocând amintirea cuceritorilor, eroilor și martirilor cărora datorăm patria. Într-o astfel de adunare națională, jurământul de a face Italia tot mai liberă, tot mai fericită și tot mai respectată în lume îl fac în mod irezistabil cu pietate, îl fac toate iniuile. În nerăbdările legitime doritoare de vremuri mai bune o nevoie să recunoști că nu poți într-un timp prea scurt îndrepta efectele a lungi secole trăite în desbinare și în aservire. Țara noastră a trecut prin epoci mai nenorocite chiar decât cea ilustrată de scriitorul Florentin Machiavel, atunci când neffind armonie în suflete și armată, neexistând disciplina caracterelor, supunerea spontană la legi, ceea ce constituie substanța vieții și mântuirea, s'a răpit Italiei invinse și subjugate orice putere de a cugeța, orice vlagă militară și civilă. Trebuie să privești holărat în aceste adâncimi spre a putea măsura stortarea titanică de care a fost capabil sufletul național, spre a schimba soarta unei plebe înjosite în aceea a unui popor liber și gelos de drepturile sale.

„Să nu uităm în viața noastră modestă rolul pe care istoria l-a desemnat Italiei; ea dovedește prin reunirea nenorocitelor gînti despărțite dreptul intangibil al națiunilor de a trăi independente. Italia cu Roma capitală, reprezentă coexistența ființită a libericilor cu Statul, ceea ce garantează libertatea depînd și fecundă a religiei și științei. Această operă a părinților noștri, salvatori ai patriei, nu poate apărea mai mică de cât celelalte două epoci ale Romei.

„Într-un discurs solemn, veneratul meu tată răpese a zis că, în fața ră-mășitelor majestuoase ale mării trecute, noua mîrire să nu ne pară modestă. Cea verbe, prin spiritul timpului, a fost universală; cea nouă e națională. Cu cea dinții au avut Italia romană, cu cea de a doua avem Roma italiană. Prima a fost expresiunea forței; aceasta însă expresia dreptului și, ca orice drept, Roma italiană este inviolabilă.”

Și regele Victor Emanuel a încheiat :

„Italia, care se devotază pentru independența tuturor popoarelor, va și să-și păstreze propria-i independență, care este moștenirea întregii sale istorii vechi și recente, și va contribui prin opere de pace la progresul universal, în avântul său continuu spre idealuri tot mai înalte. E un ce fatidic faptul că dacă at-

de numeroși împărași au stat pe culmea deschisă fastelor consulare și instituțiilor romane, pe Capitoliu, numai imaginea lui Marcu Aureliu să fi rămas, salutând triumful luminei austere a virtuții stoice, cultul legii morale și civile pe care patria noastră vrea să-l urmeze cu încredere într-un viitor sigur de prosperitate și de glorie.”

Unui asemenea cuvânt poporul românesc nu poate răspunde mai bine de cât unindu-și glasul cu al poporului italian în urarea caldă :
Trăiască Italia!

FEMEILE

de EM. GÂMBEANU

Când peste pajistele proaspete ale grădinelor, sălciile își desfășoară pletele lor verzi, pe străzi, răsar, fragede ca niște flori rare, femeile frumoase, — și înseamnă că primăvara a sosit!

Puține orașe în lume se pot mândri cu frumusețea femeilor lor, ca Bucureștii noștri. Iată-le! Stați într-un colț de stradă și le admirați. De la bogătașă care privește trotuarul cu un fel de trufie ce-l stă atât de bine, până la modista chipeșă, subțire, cu cutia de pălării sub braț, toate s'au un farmec deosebit al lor. Numai privindu-le îți dai seama cu câtă ușurință își însușesc moda, — care în fie-care an trece, ca și luna, prin toate pătraverele, — cât de repede știu îmbrăca croiala rochiilor celor mai neașteptate, cu câtă cochetărie pot purta pălăriile cele mai ciudate, — de la berul larg, urias cât o umbrelă, la *bobylet* care le dă înfățișarea unor bébé, și până la toca mică, strengărească, ce le prinde atât de minunat.

Iar dacă vei lua parte la jocurile și desfășările lor, te vei mira că tot așa de lesne trec de la un sport la altul, de la *tennis* la *bobsleigh*, de la biciclete la automobile, și ajungi să nu te îndoești că, mâine, dacă va ishuri *aeroplanul* ca mijloc de comunicație, le vei urmări pe sus, cochetând sub cerul albastru, dând grața rândușii acestei mașini care, purtată de către bărbați, are ceva din măreția rece a unei paseri de pradă.

Nici un anotimp nu-l mai prietăcios frumuseții ca acel al primăverii. Natura care revine, frăgezimea erbil care asterne peste pământ ca un alt lacover verde în fața celui atât de albastru al tării, razele poleite care încălzesc fără să frigă, care silesc trupul să se arate mai mult dar nici prea puțin de sub vălul rochiilor, alcătuiesc un cadru și-o atmosferă de paradis pământesc, paradisi ce face pe femei să iubească viața și pe bărbați să regretă că îmbătrănesc!

Privindu-le așa, fericite, întinerite, cu zămbetul pe buze, simți un nod avânt spre viață, — simți că poți iubi și ierta încă, simți că măcar pentru o clipă și în sufletul tău primăvara dragostei își mai deschide floarea!

Trecător, mai bătrân cu-o primăvară, privește, privește bine! Că mâine viața aceasta va fi a altora; că mâine zămbetul buzelor calde nu se va mai revărsa spre tine; că mâine ochii vi-nel ce ametisul nu vor mai avea ce căuta într'atât! Și atunci vei înțelege că primăvara sufletului tău și-a scuturat floarea, și vei simți cel d'întăi fior venit dintr'acolo, de pe acel departat tărâm de odihnă spre care, călător obosit, te vei îndrepta!

SFATURI CASNICE

Cum se distrug cărți din mobile.

Ca să dis rugi cărți din mobile sunt două mijloace tot atât de bune :

1) Scurtând mobilă la o fumigație de acți sunătoare într-o odaie închisă;
2) Fumigând peotr în gaurile în care sunt cărți.

GABRIELE D'ANNUNZIO
DALFINO

Pe tărâm îl ziceau Dalfino; și pome-
cia îi venea de minune, pentru că în
apă părea chiar un delfin, cu spi-
narea aceea încovoată de vîslă și în-
negrită de soare, cu capul acela mare
lănos, cu puterea aceea supraome-
nească a picioarelor și brațelor care
făcea să facă sărituri și tunde să
te sperii. Să-l fi văzut aruncân-
du-se cu un țipăt de pe stâncile
Paraonilor, ca o pasăre de apă ră-
nită în aripă, și apoi reapărând în
douăzeci de brațe mai încoace, pe apa
verde, cu ochii mari deschși în so-
ra; să-l fi văzut! Dar poate că
era mai frumos pe corabie, agățat
de catarg, pe când sirocul șuera
printre fumii și pânza roșie sta gata
să se stăie și furtuna mugea dede-
subt de părea că vrea s'o înghită.

Nu avea nici tată nici mamă; ba
încă, pe mamă o omorase el, nă-
cându-l, într-o noapte de toamnă,
cu douăzeci de ani în urmă. Pe tată
îl mănecase marea; îl mănecase, într-o
seară când vântul urla ca o sută de
lup și omul la apus părea sânge.
De atunci, întinderea aceea imensă
de apă avu pentru el o fascinare
stranie; asculta mugetul ce și când
ar fi înțeles ceva și-l vorbea cum vor-
bea odată cu tată-său, cu transpor-
turi de dragoste, cu dragălași copil-
lărești, ce se răspundeau în cântece
sălbatică tipate cât îl lua gura să în-
lungi cantilene pline de melancolie.

— El e acolo, doarme, zise odată
zarul, și vreau să mă duc și eu. Mă
asteaptă; știu că m'asteaptă, l-am
văzut ieri...

— L-ai văzut? — zise Zarra căscând
cei doi ochi negrii ca botul car-
biei.

— Da, în dosul capacului Seppiilor,
când marea părea de ulei; și s'a
uitat la mine, s'a uitat...

Fetii îi trecu un fior de groază pe
spinare.

Dar ce mai fiară mîndră era Zar-
ra aceea! Naltă și dreaptă ca un
catarg, cu unele înfățișări de pan-
teră, cu niște dinți de viperă, cu
două buze purpurii, cu un piept care
îi pune în vine amintea mușcă-
turilor și făcea să îi se încrețească
pielea de pe degete, pe S-tul Fran-
cisc apărătorul!

Ea și cu Dalfino se iubiseră tot-
deauna, de când se jucău cu ni-
sipul, sau se stăteau în apa
albastră; se sărutaseră de mil de ori
în fața soarelui și a mării și soare-
lul și mării aruncaseră de mil de
ori cântecul tineretii lor... O fru-
moasă, puternică, îndrăzneată tine-
rete înmușată în apă sărată, ca o
lamă de oțel!

Zarra îl aștepta să se întoarcă în
toate seriile, când cerul se înroșea
dinapoia Majelli și apa prindea ici
și colo reflexe violii.

Corăbiile apăreau în stoluri, ca
pasările, la colul Seppiilor, departe,
departe; dar aceea a lui Dalfino sbru-
ra înainte, drept înainte, sveltă, cu
pânza roșie plină de vînt, de țiera
mai mare dragul; și Dalfino sta la
proză țepăn ca o coloană de granit.

— Ohe! — strigă Zarra — bun pas-
cuit?

El îi răspundea; Gabianii se înăl-
tau în stoluri de pe stânci, țipând;
și pe tot tărâm se răspândea sco-
motul pescarilor și mirosul mării.

Dar mirosul mării îi îmbăta pe ei
doi. Căte odată stăteau privindu-se
lung în ochi, ca fermecați, ea stînd
pe marginea bărcii, el întins pe po-
deaua din fund, la picioarele ei, pe
când valul îi legăna și cântă pentru
ei, valul verde ca un imens lan în
Mare înecat de vînt.

— Dar ce ai în ochi astă seară,
Zarra? — murmura Dalfino. — Aș jura,
nifer, tu trebuie să fii vre-o vrăjito-
are de-acole din largul mării, de-
partie, departe, și sunt jumătate fe-
meie și jumătate pește, așa trebuie să

fi, și când cântă răniți ca de piatră
și ai părul vînt ca șerp. Într-o zi
ai să te faci iar vrăjitoare, și ai să
sări în apă și ai să mă lași aci fer-
mecat...

— Ești nebun! — zicea dănsa cu
dintii strănși și cu buzele întredes-
chise, băgându-i mâinile prin păr
și ținându-l ghemuit acolo și tremu-
rînd ca un leopard în lanțuri.

Valul miroșea mai mult ca nici
odată

Într'un zori de Iunie se duse și
Zarra la pescuit. În văzduhul alb
suffla o boare ce pune fiori plăcuți
în vine; tot tărâm era ascuțit în a-
burii. Deodată, o rază găuri ceață,
ca o săgeată de aur a unui zeu, apoi
alte raze, un snop de tumină; și iată,
fășii de roșu, pete de violet, sdrente
tremurătoare de purpurii, pufuri
palide de portocalii, aburături de
albastru se topeau într-o minunată
simfonie de culoare. Aburul, ca îm-
prăștiată de o adiere de vînt, dispă-
rură; și soarele străluci, ca un mare
ochi înșăngerat, pe marea imă-
unită de largi și lenese undiri. Sto-
luri de gabiani aruncau țipete ce pă-
reau hohote de râs omenesc, răzând
apa cu cenușul char al sborului
lor.

Luntrea venea când pe-o latură
când pe alta, cu săltături neaștepta-
te, ca și când ar fi fost vie; în răsă-
rit, în ape stâncile Paraonilor, erau
stejarii arămii.

— Ia, te uită — zise Zarra lui Dal-
fino, care stă la cărmă cu Citatei
șasiul și cu băiatul lui Pachiò, două
copii negri și tari ca fierul, ia te
uită la casele cele mici de pe tărâm;
seamă cu staulul de Crăciun al
cumătrului Gnese.

— Da — murmură șasiul rîzând.
Dar el tăcu: se uită pe luciul apei
albăstrii, care de-abia se mișcă.

— Ce băiat frumos are cumătrul
Gnese, nu? așa, Zarra? — zise în cele
din urmă cu o ușoară ironie în glas
țintindu-i pe față cei doi ochi mari
de pește-căine.

Fata sustinu fără să clintească
privirea înfăcărută, dar își mușcă
buza de jos.

— Se poate — zise ea nepăsătoare,
întorcându-se să se uite la un stol
de gabiani pe sus.

— El, haide. Și-apoi ce haină fru-
moasă de financiar, cu vârgi galbe-
ne și cu pama la pălărie și cu tesa-
cul! Dacă e...

Zarra se răsturnase pe spate vo-
luptuos, cu sâniș gurgui și buzele în-
tredeschise, pe când părul îi flutura
în vînt.

— Sfinte Francisc, apărătorule! —
murmură printre dinții bietul Dal-
fino, cum se simțea sgândărit. — Vira,
șasiule, vira!

Dar financiarul acela umbra cu
dimadinsul după o creștătură la
gât. Când trecea Zarra, spunea tot-
deauna câte un cuvînt galant, sbăr-
lindu-și mustățile blonde și punând
pumnul pe mânerul tesacului. Pe
râdea; odată chiar s'a uitat îndărăl.

— Sângele e roșu! — zicea Dalfino,
cu un aer întunecat de taină, când
băiatul cumătrului Gnese trecea
mîndru cu pușca la spinare, prin
fața lunturilor ancorate în șir.

Și într-o seară, cea din urmă a lui
Iulie, într-o seară s'a și văzut că
sângele era roșu, s'a și văzut.

Apunea soarele într-o flăcărăie de
nouri; și năduful coșleaie tărâm cu
un acoperiș de metal înroșit; și ră-
bufnell de sirocco biciuia fețele, din
când în când, ca limbi de foc, pe
când marea ciocănea în stânci, cou-
megând și clopotind de par'că ble-
temă. Colo, în fața vîmii, cătrăneau
barca cea nouă a lui Cardillo; miro-
sul catranului năbădea tot tărâm.

— Iar l-am văzut, știți, Zarra? —
zicea Dalfino amărât, lungi sub
flancul luntrei care zăcea pe uscat
ca un chim șuier. — Mi-a mai spus
odată că așteaptă; și-am să mă duc.
Par'că aci ce fac?

Își stăse buzele într-un surâs u-
rât; apoi își băgă mâna în păr și
zise iar:

— Parcă aci ce fac?
 În suflet îi era furtună, bietul Dal-
 fino, în sufletul acela al lui tare ca
 piatra stâncilor și mare cât marea.
 Era un amestec de superstiție, de
 ură, de iubire; unda scilpitoare îl a-
 trăgea fără să se poată împotrivi,
 în chip fatal, dar i se părea că nici
 acolo de desub n'ar fi avut pace fă-
 ră răzbunare.

O! Zarra, Zarra, și pe Zarra i-o
 furaseră!...

Tăcură să asculte valul și să aspi-
 re năsoful catranului; ea nu îndrăz-
 nea să zică nici o vorbă; ședea cu o-
 chiul întunecat, prostiță, nemîșcată
 ca o statuă.

— Biată lustrisora mea! — mur-
 mură Dalfino pînă la lemnului flau-
 cul negru care înfruntase cu dănsul
 sute de furtuni fără să se sfărâme.
 Și în ochi îi străluceau lacrimi ca
 unui copil.

— Adio, Zarra; mă duc.

O sărindă pe gură; avoi o luă la
 fugă pe nisip în spre vama, și sân-
 gele i se făceau de firar. Întâlni pe
 financiar locuial sub jelinar; se a-
 runcă la el ca un tigru și îl gătui
 dintr-o dată, fără să-l lase să zică nici
 un gesumaria.

Apoi, în când lumea alergă, se a-
 runcă în mare contra valurilor fu-
 rioase, dispăru, reapărî luptînd cu
 puterea oceanului supraomenească;
 și îl văzură iarăși pe coama albă a
 valurilor, ca un dolfin, reapărînd
 dispărînd, nierzîndu-se pentru tot-
 deauna în adîncul mării, printre
 șuruburile sirenelor și strigătele
 disperate ale comărilor Gnese.

Trad. de A. A. D.

DOUĂ SONEETE

Trandafirul

*O floare-am prins în pieptul meu, aseară,
 — Un trandafir cu fragede petale —
 Și mprăstia-atui năsoș pe cale,
 Încal' credeam că iar o primăvară.*

*Iar când l-am luat din piept, atîta jale
 Cuprînsu-m'a și neci în toată iarnă
 L-am prins — a sale foi se sculară —
 Doar căteva mă rămîșese pule.*

*În el era atîta duioșie
 Și atîta dor de-at' meu zăcea într'însul,
 Că făr' să vreau mă podidi neci plînsul.*

*Așa și noi în viața-ne pustie
 Trăim o căină dulce, fermecată,
 Și apoi nu știm de am trăit nicodată.*

Primăvară

*Se cerne neci a pomilor ninsoare
 Albînd veridată lungilor aței
 Și blînd mîrcasna flărilor de tei
 Se mprăstie în adieri ușoare.*

*Prin tufe stau ascunși ghiocci
 Împodobiți cu fețe zăbrăncitoare:
 Tei, colă, blînd răsare căle-o floare
 Încetîndu-mi arătarea ei.*

*În față-mă supă boarea primăverii
 Și n'ar un desis, un fermecat n'ondar
 Sfîrîmă vesel înștea tăcerii.*

*Înflorat de cântul lui, tresar:
 E'ntr'înă pînă și o rîncierii
 Ce-mă toarnă'n suflet dulcele nectar.*

Bacău, Mihail Alexandrescu.

CUGETĂRI

Misantr'ia și drago-tea de singu-
 rătate nu s'at decît un singur senti-
 ment. Schopenhauer.

Un tânăr poate deveni ori-ce vrea,
 numai să și ia o hotarire tare și să se-
 țiuă de ea. Fowell Austin.

Poartă-te așa ca și când ai fi privit
 de zece ochi și arătat de zece mâini.
 Confucius.

Am făcut din mine tot ce natura
 mea permite să fiu și nimeni nu cere
 mai mult. I. P. Richter

Poiteța e o avere care nu co-tă ni-
 mic, dar care produce mult. P. I. Sthal.

Ajunși mai adesea la virtute prin
 înăcie, de cât prin bogătie. S-tul Chryssosom.

G. ALBERTINI

MAMA

— Ei, dar cum s'a întâmplat? În-
 trebă surprins Guido Pantucci.

— Mergeam... „Ei” discuta cu
 Canevari. Se vede că nu mă obser-
 vase; altcum, n'ar fi putut pronunța
 acele cuvinte! Cum zic—mergeam...
 am auzit pronunțându-se numele
 mamei mele — și atunci instinctiv,
 m'am oprit în loc și-am ascultat. As-
 cultă:

„... Aș putea chiar să și jur că
 mama lui Eraldo este amanta colo-
 nelului Alberti...” apoi nu am mai
 auzit, n'am văzut nimic; fu un mo-
 ment teribil; se păru că un abis se
 desface în față-mi, iar eu eram gata
 să cad într'însul. Apoi o deslănțuire
 de furie mă reînșuleți. Atât pot pre-
 ciza, că mă repezii asupra nezerabi-
 lului, îl pălmui de mai multe ori,
 strigându-i în față: Ești un neruș-
 nat! un mârșav! minti! El cântă
 să se împotrivescă, ridică bastonul,
 apoi furam despărțiți. Acum, duelul
 este inevitabil: sau mă va ucide,
 ceea ce e mai mult ca sigur, sau îl o-
 mor ca pe un căme...

— Adică cum, absolut inevitabil,
 Eraldo?

— Ce? Ai vrea poate să mă retrag?
 Să las nepedepsit pe mizerabilul care
 a calomniat în mod atît de infam
 memoria tatălui meu? Nici să te
 gîndești la așa ceva! Chiar și atunci
 când categoric și-ar prezenta scuzele,
 și-ar retrage cuvintele zise, nici-a-
 tunci n'ași putea și nici n'ași vrea!
 Toate, orice am suportat, dar o in-
 sultă a mamei, nu.

Tu nu cunoști pe mama mea
 Guido! Este... o sfîntă! După
 moartea sărmanului meu tată, nu
 a avut alt gând de cât pentru mine
 și amintea lui. Ce face și ce a făcut
 acea femeie pentru mine, nu poți să
 pricepi. Trăește cu viața mea, se
 poate spune; ori-ce preocupare pen-
 tru mine este și pentru ea. Dacă eu
 trăesc liniștit și sunt fericit, natural
 că ea o să se bucură. Și eu îi voesc în tot
 mine: fîlărele; o soție și n'ași iubi-o
 cu atît de agoste! Prea multe îi
 datorăm și această insultă, vezi, nu
 pot înșura. Ar fi o rușine pentru
 mine. Să spună că mama mea e a-
 manta colonelului Alberti? Ea, care
 plînge și acum memoria hărbatului
 adorat, și-l amintește în orice clipă,
 în toate gândurile ei? Ah! nici-
 odată! E o sfrîntată minciună, o ca-
 lomnie, tot ce a zis. Pentru mine e și
 mai oribil de cât o lovitură de pum-
 nal. Căci ce e mai grozav, să trăești
 din și pentru o credință și s'o vezi
 așa infam insultată? Dacă nu ne-
 ar fi despărțiți în acele momente, eu
 îl și omoram! Acum, ori el, ori eu!

Tăcu. Trăsura ce-i conducea la
 locul convenit mergea iute, pe pava-
 giul de lemn. Era spre seară. Soarele
 tocmai își trimetea ultimele raze.
 Pentru câte-va minute cei doi a-
 micii tăcură, apoi ajunseră. Trăsura
 se deschise. Coborâră; spuse vizitiu-
 lui să rămână, gata la ori-ce che-
 mare, iar ei se infundară într-o gră-
 dină. Ceilalți chiar sosise. Cei doi
 adversari, schimbă un salut ușor,
 rece, și toți împreună se îndreptară
 spre locul unde avea să se facă
 lupta. Duelul trebuia să fie făcut cu
 spada „pînă la ultima picătură de
 sînge”. Nici unul dintre adversari,
 nu voia să cunoască altă condiție.
 Și de o parte și de alta, ofensa era
 destul de gravă.

La un semnal dat, duelul începu.
 De la primele mișcări, se putea ob-
 serva că dacă unul era formidabil,
 celalt era teribil. Se luptară cu furie;
 nici un tremur al mâinii nu lăsa să
 se întrevadă. Ori-e emoție d'ispăruse
 de la prima încrucișare a săbiilor,
 ori-ce sentiment pierise din privirile
 lor, unde rămănea numai o lumină
 vie, alterată și înșorabilă.

— Destul! zise un martor, și ri-
 dică sabia, înaintînd cu un pas. O
 ușoară dără de sînge păluse cămașa
 lui Arigo Canevari.

— Nimic! zise acesta, și reince-
 pură lupta.

Peste un moment, spada lui stră-
 punga adînc pieptul lui Eraldo. A-
 cest avu senzația că ceva se sdro-
 bește într'însul și înțelise totul. În
 acele supreme momente, ochii lui a-
 veau priviri fulgerătoare; vru să
 spună ceva, dar nu putu. Asvării
 sabia, privi cîteva timp în gol, apoi,
 fără ca martorii să-l poată susține,
 căzu cu greutate la pămînt. Veni
 medicul care se aplică cu atenție asu-
 pra lui. Văzu totul dintr-o privire—
 și dădu din cap. Rana nu era mor-
 tală, dar era destul de gravă. Puțin
 de-ai fi fost mai sus, spada adver-
 sarului i-ar fi străpuns inima!

— Intră! zise mama lui Eraldo
 colonelului Alberti. Am lucruri foarte
 grave să-ți spun! Era palidă; era
 frumoasă, bine făcută. Corpul avea
 în mișcări, în mișcări, ceva extrem de
 plăpînd și ușor. Armonia perfectă
 și delicată a formelor se putea dis-
 tinge în toată intensitatea, cu ușu-
 rință. Părul negru și lucios, cădea
 în bucle pe fruntea ei albă. Avea de
 mult 40 de ani, dar cine ar fi văzut-o,
 nu i-ar fi dat mai mult de 28. Atît
 îi era de fină fata aristocratică, gin-
 gășia mișcărilor, și armonia dulce și
 subtilă a vocii melancolice. Arătă o ca-
 napea colonelului, apoi se așezară
 ubal în fața altor.

— Îmi vei explica în sfîrșit, îi zise
 el, trăgându-se cu scumal mai a-
 aproape.

— „Tot” încă! Și pentru aceeași
 te-am mai chemat odată la mine...

— Odată? nu înțeleg Bianca... Vor-
 bește deslușit, pentru Dumnezeu!...

— E grav, îți repet, tot ce voesc
 să-ți spun, e grav de tot! Și „Ei” e
 aici... și doarme... Se poate deștepta
 și atunci?...

— Dar vorbește și explică! zise el,
 apăsînd cu tărie pe cuvinte.

— Așa dar, n'îi înțeleg pentru ce
 motiv te-am oprit pînă acum de a
 mai intra în casa mea?

— Ah! Acesta este lucrul ce voesc
 să-ți știu. De rest cred că nu te vei
 înșela, gîsînd acest motiv în duelul
 fiului tău...

— Tocmai! Acum trebuie să ne des-
 părțim... și încă pentru vecie!

Vocei ei sonoră, avu un trînar și-
 lit vibra în ea un suspin adînc și
 privirea-i se țintă odată în pămînt,
 spre a se sustrage fascinațiilor unei
 vedenii ce-i strălucise înainte.

Alberti se ridică în picioare, deven-
 înd palid, deschise gura să vor-
 bească, dar se abînu. Cu o sfortare
 suverană se apropie de ea:

— Vorbești serios, Bianca?

— Lasă-mă să mor, mamă... la-
 să-mă!

— Iertare! iertare! gemu ea. Și îl
 sărută iarși cu toată dulceața ce nu-
 mai o mamă putea să aibă în acele
 momente.

— Am văzut și am auzit totul! zise
 el sub acea ploaie de sărutări. Lasă-
 mă deci să mor! Fieare grea e lovitu-
 ra ce mi-ai dat-o, căci eu aș fi pu-
 tut să măi trăesc! În piept avui un
 altar sfînt, un altar pe care-l puse-
 sem chiar de-asupra celui al lui
 Dumnezeu. Acum acel altar s'a zgu-
 duit și în cădere mi-a prins sub el
 inima! De ce să măi trăesc acum?

— Nu!... ertare! ertare!... Eraldo!
 privește-mă în față. Nu-ți spun oare
 nimic ochii acestor roșii de anără-
 ciunea plînsului? Nu-ți spune ni-
 manî durerea mea nemărginită?

—... Întâi... trebuia să te gîndești,
 susină el, cu un extrem sughiț în
 glasul ce i se stîngea. Acum mamă,
 e prea tîrziu să repari răul!

— Nu, nu... Am suferit de zece ani,
 am plîns pentru zece lovituri, de
 una ca...

— Prea tîrziu! Î-am spus! Dure-
 rea ce mi-ai pricinuit, a rechemat a-
 supra mea moartea! Mai bine așa!

Acum vorbea înșet, aproape pen-
 tru sine. Sângele nu mai curgea din
 rană, dar pe fata tânărului, era acea
 paloare sinistru ce arăta că moar-
 tea e alături.

— Nu, n'î să trăești și ai să mă
 ești! Va veni medicul; te voi face
 bine pentru mama ta, care îți cere
 ertare.

timp în ochi, apoi apucându-i mîn-
 nile, o atrase la piept.

— Bianca!

Ea căută să se depărteze, dar el o
 reținu.

— Decî, nu ne vom mai vedea de-
 acum?

— Niciodată! trebuie! „Ei” s'a bă-
 tînt pentru mine, ca să păzească o-
 noarea mea, pe care eu singură mi-o
 tărăsc în noroiu! Vreau să fiu dom-
 nă de stîma ce el poartă pentru mi-
 ne...

— Sînt că ai dreptate Bianca, dar
 aveam voin puterea să facu acest sa-
 crificiu? Tu, poate da, pentru amo-
 rul lui, dar eu? Bianca, gîndește-te,
 fără tine, ce rost mai are viața mea?
 Tu nu'ntelegi marea mea durere?
 Este o agonie, Bianca! Te iubeam o-
 dată și te iubesc încă! Ești așa de
 frumoasă, Bianca! Dar spune-mi:
 este ori nu, un vis urât?

Cu un braț o apucase de mijloc, iar
 cu celalt îl mîngăia bucele părului.

Bianca, îl lăsă s'o facă, încântată
 de armonia acelor cuvinte, ce-o fă-
 ceau sa uite toată gravitatea orîi ce
 se scurgea, tragică pentru ei, ca și
 zămbetul fatal al destinului. Vocea
 puternică a acelei iubiri vinovate do-
 mina în ea, ca și o altă, și astfel îi
 păru într'adevăr că visează un vis
 suprem de durere...

Pe neașteptate și brusc se desfăcu
 unul din brațele celuilalt. Un strigăt
 lung, dureros, răsună lugubru în ca-
 mera vecină, unde fiul rînit dor-
 mea; se auzi un zgomot, și căderea
 unui corp la pămînt.

Se priviră un moment, halucinați,
 stăpîniți amîndoi de aceeași teribi-
 lă gîndire, apoi porniră în camera
 de unde venise strigătul.

Eraldo gemea la pămînt, nemîșcat.
 Fașile ce-i înăștiraseră rana, căzu-
 seră, și din rana primită, sângele
 eșea afară, prelingându-se pe parchet.

— Fiul meu!... fiul meu!... uulă
 Bianca disperată, și se aruncă peste
 capul nemîșcat, acoperînd fruntea-i
 albă cu sărutări fierbinți. Îi ridică
 capul, îi frecă nădărite, umplîndu-se
 pe toată rochia de sângele fiului, ce
 era și al ei.

Colonelul mut, serios, înțelise gro-
 zava dramă, și înțelise de-așemenea,
 ce voia ea să facă. Se aplică, ridică
 în pat pe tânăr.

— Mă duc... s'aduc un medic, zise
 el, și eși.

Eraldo, în timpul acesta, des-
 chise ochii. Văzu pe mamă a-
 plecată spre el, și o recunoscu.

— Lasă-mă să mor, mamă... la-
 să-mă!

— Iertare! iertare! gemu ea. Și îl
 sărută iarși cu toată dulceața ce nu-
 mai o mamă putea să aibă în acele
 momente.

— Am văzut și am auzit totul! zise
 el sub acea ploaie de sărutări. Lasă-
 mă deci să mor! Fieare grea e lovitu-
 ra ce mi-ai dat-o, căci eu aș fi pu-
 tut să măi trăesc! În piept avui un
 altar sfînt, un altar pe care-l puse-
 sem chiar de-asupra celui al lui
 Dumnezeu. Acum acel altar s'a zgu-
 duit și în cădere mi-a prins sub el
 inima! De ce să măi trăesc acum?

— Nu!... ertare! ertare!... Eraldo!
 privește-mă în față. Nu-ți spun oare
 nimic ochii acestor roșii de anără-
 ciunea plînsului? Nu-ți spune ni-
 manî durerea mea nemărginită?

—... Întâi... trebuia să te gîndești,
 susină el, cu un extrem sughiț în
 glasul ce i se stîngea. Acum mamă,
 e prea tîrziu să repari răul!

— Nu, nu... Am suferit de zece ani,
 am plîns pentru zece lovituri, de
 una ca...

— Prea tîrziu! Î-am spus! Dure-
 rea ce mi-ai pricinuit, a rechemat a-
 supra mea moartea! Mai bine așa!

Acum vorbea înșet, aproape pen-
 tru sine. Sângele nu mai curgea din
 rană, dar pe fata tânărului, era acea
 paloare sinistru ce arăta că moar-
 tea e alături.

— Nu, n'î să trăești și ai să mă
 ești! Va veni medicul; te voi face
 bine pentru mama ta, care îți cere
 ertare.

Galeria figurilor contemporane

D-1 AL. G. FLORESCU

D-1 Al. G. Florescu, fostu. secretar general al ministerului de externe, despre care s'a vorbit în ultimul timp că va fi cuprins în apropiata mișcare diplomatică și va fi acreditat ca ministru plenipotențiar pe lângă una din Curțile europene, este una din cele mai distinse figuri ale elitei bucureștene.

Prin cultura d-sale, prin situația și relațiile ce are în cea mai înaltă societate, prin caracterul său, prin afabilitatea ce pune în raporturile d-sale sociale, d-1 Al. G. Florescu nu are în jurul său de cât sau numai prieteni sau numai devotați sinceri.

D-1 Al. G. Florescu mai este unul din cei mai reputați autori dramatici ai noștri și cele două minunate ale sale lucrări de teatru „Sanda” și „Chinul” l-au pus în rândul celor dintâi scriitori ai noștri. Ca un omagiu pentru marele d-sale talent de scriitor, autorii dramatici români l-au ales ca reprezentant al lor în comitetul de lectură al Teatrului Național.

Ceea ce literatura noastră dramatică dorește este ca înaltele funcțiuni la care urmează a fi chemat d-1 Al. G. Florescu, să nu o lipsească de sprințul puternic ce d-sa i l-a dat și pe care îl nădăjduște și de aci înainte.

A.

Căzuse în genunchi, la căpătâiul patului, și umplea fața tânărului cu sărutări și lacrimi. Iar deodată acea față, tot corpul, avu o mișcare bruscă, apoi mâinile pe care le ținea într-ale ei, căzură încet pe pat, reci, pe când în cameră, de-abia se mai auzea ultimul geamăt al muribundului.

Bianca se ridică în picioare, și de te le un strigăt. Ochii fiului, cu priviri înfricoșătoare, sinistre, păreau că-i ziseră un ultim „adio”, pe când pe buze îi flutura un ușor zâmbet, ironic, de durere. Iar corpul lui rămase nemșcat, rece ca de gheață, în mijlocul odăii, într-un lac de sânge, împreună cu al mamei, deasemenea neînsuflețit...

Trad. de G. Rădulescu-Milcov.

CUGETĂRI

Din ale d-lui G. A. Tacid

În tot și în toate insuficiența a fost și va fi unica stăvilă a dezvoltărilor morale și materiale.

Prefer cămașa de olandă sub un cojoc de oaie, decât pe cea de americană sub cel mai bogat samur.

Dacă femeia care și înșeală bărbatul poate fi cândva scuzată, ea rămâne însă o filă murdară a dosarului ordinărilor când își înșeală amantul.

Lacrămile ce pornesc și curg din izvorul dumnezeiești iubiri, prețuiesc ca și roua ce dă viață întregii vegetații produsă de natură.

EU NU TE ȘTIU...

*Eu nu te știu și totuși în sufletu-mi te port
Vedenie sublimă a dorului meu sfânt —
Nu te-am văzut aievea și totuși eu te cânt,
Te cuget și te caut pe lutu-acesta mort.*

*Se poate să mă cauți și tu printre cei morți,
O rază de lumină ce'n noaptea străbătu—
Și totuși întâmplarea-i să nu mă știți nici tu,
Ca astfel să fim jocii unei aceleși sorți.*

*Se poate ca vreodată să ne întâlnim și-a-tunci
Știu eu de nu vom trece ca două necunoscuți,
În vântușagul vieții de-apururea pierduți,
Necunoscând a sorții răstălmăcite porunci?*

*Se poate chiar ai noștri să nu mai fim
cândva,
Înlăunși de pravali cu cei ce ni-s streini—
Doar ochii noștri-atuncea, ca gemene lumini.*

Vor mai pricepe poate că ne-a fost scris așa

Și-atunci va fi zadarnic să plângi ca pe sicriu;

*Așa ne-a fost destinul pe lutu-acesta mort:
Că să mă porți în suflet și'n suflet să te port*

Ș'n clipa întâlnirii să știm că-i prea târziu!

Leontin Iliescu.

Marile figuri românești

NECOLAI BĂLCESCU

Neculai Bălcescu, fiul pitarului Barbu Bălcescu, s'a născut în București la 29 Iunie 1819, în casele părintești ale lui Mache Fața. Revoluțiunea de la 1821 constrânse familia Bălcescului, ca pe multe alte familii române, a fugi la Brașov; la vârsta de 7 ani începu să învețe carte grecească, după obiceiul timpului, de la un arhimandrit grec, care venia acasă de-i preda lecțiuni. Mai mărindu-se, intră în colegiul sf. Sava, și la vârsta de 17-18 ani termină cu distincțiune învățăturile colegiale. Din cea mai fragedă vârstă dete semne de un caracter holărat, o inteligență prematură, fiind înzestrat cu o imaginațiune bogată și o memorie rară. Recita sufe de versuri, ca cum ar fi celind într-o carte. Diligent, setos după lumină, Bălcescu ceru cu mare săruință de la mamei-sa, căci părintele său murise, să-l trimită în Paris, pentru terminarea studiilor; dar grelele împrejurări în care se afla nu o ertară a-i împlini dorința.

Având mare aplicare către științele matematice și mai cu deosebire către filosofie, de care zicea adesea că formează mintea și învață pe cineva a răbda, rugă pe Bănățeanul Murgu a-i face un curs de filosofie, și acest martir al libertății împlini cu bucurie dorința junelui.

La vârsta de 19 ani el intră în serviciul armatei, cu rangul de cadet în cavalerie ca toți feciorii de boer, în urma stăruitoarelor cereri ale mamei și rudelor sale a-și alege o carieră.

El preferise miliția, pentru că-i lăsa timp mai liber ca să-și urmeze studiile sale neîntrerupte și pentru că birocrația nu putea conveni unui caracter neatârnat, mândru, ca al său.

În contra obiceiurilor fraților săi de arme, tânărul Bălcescu consacra orele de recreațiune studiului autorilor clasici, și mai ales istoriei naționale, pentru care simțea vocațiunea.

Către finele anului 1839 el avu curajul de a lua inițiativa unei instituțiuni folositoare: propuse deschiderea unei școli pentru învățatura militarilor de rangurile de jos. Vodă Ghica primi cu plăcere propunerea și-l însărcină chiar pe dânsul cu funcțiunea de profesor. Rezultatele fură minunate. În patru luni el învăță pe un ter-oferier regimentului No. 3, ce se afla în garnizoană la București, și ai unui escadron de cavalerie să cetească și să scrie, cele patru operațiuni din aritmetică, iar din geografie împărțirea politică a Europei. Scandalul însă fu mare!

La una din lecțiuni, întâmplându-se să asiste și un șef de companie al regim. No. 2, când tânărul profesor vorbea elevilor săi despre popu-

lațiune și înfînderea teritorială a statelor, de odată este întrerupt și apostrofă de către acel șef cu următoarele cuvinte: „Cine vre-odată a putut măsura pământul și număra câte ligheoane de oameni și de limbi mai sunt pe fața lui?” Bietul profesor fu silit a-și îneca răsul.

La examenul ce elevii dederă la finele anului asistă și Vodă Ghica și rămase pe deplin mulțumit, dar fiind că consulatul rusesc nu putea privi cu ochi bun o asemenea întocmire folositoare, școala se desființă.

Cu câțiva ani mai înainte se formase în țară o partidă liberală și patriotică, care făcea opozițiune puternică lui Alecu Vodă Ghica.

Neculai Bălcescu, inspirat de o credință serioasă pentru regenerarea societății, intră în relațiuni străne cu Câmpineanu, capul partidei naționale, care reușise a strânge în juru-i tot ce era mai cu inimă și mai cu inteligență în țară.

La 1838 această partidă alcătui un proiect de constituțiune în care se proclama: *egalitatea, unirea cu Moldova, principe străin, împroprietărirea țaranilor*. Se iscăli proiectul, și colonelul Câmpineanu plecă prin Turcia în Europa occidentală, imputernicit să negocieze în cea dintâi rescumpărarea tributului printr-o sumă analogă, și în Europa să propună unirea țărilor, abolitiunea protectoratului rusesc, și să găsească și vre-un principe străin. Colonelul Câmpineanu avea cu el acte autentice, prin care se arăta aroganța și proiectele Rusiei în țările noastre, și să compromită pe Ghica la Constantinopol ca hain, iar în Europa ca instrumentul planurilor rusești. Proiectul de Constituțiune se depuse la cabinetele Franței, Angliei, etc. La întoarcerea în țară, Câmpineanu fu arestat din ordinul Rusiei și trimis la Plumbuita. Aceasta indignă partida națională, și Bălcescu, căruia nu-i lipsia nici rezoluțiunea forte, nici curajul revoluționar, se puse împreună cu Mitică Filipescu în capul unei conjurațiuni. Era anul 1840 când, Sultanul Mahmud murind, Ibrahim fiul lui Mehmet Pașa al Egiptului se apropiase de porțile Constantinopolei, și un conflict european sta gata de-a izbucni. Bălcescu crezuse că tocmai este timpul de-a răsturna pe Vodă, de-a mântui patria de jafuri și abuzuri, de-a ridica țara toată în picioare și a o pregăti pentru luptă în contra năvălitorilor cari ar fi voit să ne răpească naționalitatea. De aceea și răpezi câteva proclamațiuni cu un program de o nouă constituțiune. Complotul se descoperi. Vodă Ghica nu văzu în mișcarea aceasta de cât o conspirațiune contra vieții lui, însă se înșela, pentru că Bălcescu nu ura pe Vodă; el știa foarte bine că nefericirile țării decurg din situațiunea politică creată de muscali și că domnul, ori-cât de bune intențiuni ar fi avut, era paralizat de influența străină și de oamenii ce-l înconjurau. Conspiratori se trimită mai întâi la o comisiune de cercetare și apoi înainte unei curți judecătorești excepționale, întocmite ad-hoc. Holărărea acestei judecătorești, compuse de divanurile înalte și cel criminalicesc, osândi mai pe toți conspiratorii la ocnă pe viață. Osânda Bălcescului și a Filipescului fu micșorată la închisoare pe un timp nedeterminat: Mitică Filipescu la închisoarea de la Snagov, unde fu ținut doi ani de zile cu picioarele în apă, din care cauză și muri, iar Bălcescu la mănăstirea Mărgineni. Tânărul revoluționar, în ardore-i generoasă se prea grăbise! Întreprinderea sa era patriotică, dar nici de cum oportună: societatea română încă nu devenise coaptă pentru o revoluțiune. Doi ani stete Bălcescu închis la Mărgineni, până ce Bibescu se sui pe scaunul domnesc și îl liberă. În singurătatea închisorii, el începu să cugete mai serios la o vilioare revoluțiune și la mijloacele pentru a o pregăti. Se puse dar pe studii: Lectoria națională îi oferă un câmp larg și fertil de exploatare.

Pe lângă cubetele documentelor,

innscripțiunilor, tradițiunilor, făcu o călătorie pe la mănăstirile din Carpați, „căutând -- după cum ne-o spune însuși -- sub ruine urmele măririi strămoșești”.

La 1844 debută cu publicarea în „Foaia științifică și literară” ce apărea în Iași sub redacțiunea domnilor Cogălniceanu, Alexandri și Ion Ghica, a unei lucrări meritorie: „Puterea armată”.

Tot în „Foaia științifică și literară” Bălcescu publică: Comentarii asupra bătăliei dela câmpul Rigăi sau Cosova, un studiu întemeiat pe izvoare contemporane, în care autorul dovedește că românii nu au fost trădători în acea bătălie, zicând: „Ori și cum a fost, este-nvederat că Românii n-au fost trădători; destule lucruri istoria are a le imputa, ca să-i mai împovăreze și cu o pală nemeritată. Nu, slava lor militară este neîntinată. Ei s'au purtat totdeauna ca niște viteji, au făcut cele mai mari jertfe, și au vărsat sângele până la unul pentru apărarea civilizațiunii și a libertății, și Europa de-ar fi recunoscătoare, ne-ar plăti cu oarecari faceri de bine jertfele lor”.

Pe când domni și boerii așteptau scăparea de la pravoslavnica Rusia și se prosternau și umiliau înainte. Bălcescu avea curajul a scrie: „Nici-odată o nație nu se poate mântui de cât prin sine însăși... Aristocrații, ei nu priviau jos, prea jos poporul, care se țara la picioarele lor și se mucea ca să le hrănească lenea; ei nu credeau că din acest popor au eșit tot acei viteji, ei nu știau ce poate face un popor cât de mic, când își apără ale sale și când e aprins de-o sfințită și nobilă idee. Ei nu știau încă nici acestea că chiar în sufletul acelor oameni amorfii de o lungă tiranie, orbi sau corupți, este un glas acum care le vorbește neîncetat de adevăr, virtute, și care la trebuință îi prefăce în eroi”.

Un alt studiu, despre „Starea socială a muncitorilor plugari”, îl termină astfel: „Noi ne-am socoti fericiți dacă acest articol, cu toată imperfecțiunea lui, dacă actele ce reproducem doveditoare de o prigonire înversunată de mai multe veacuri a claselor de jos de către clasele de sus, ar deștepta în inima acestora sentimente de omenire și de dreptate; dacă ele s'ar pătrunde de trebuința de a înfrăți deosebitele clase ale societății, de-a le interesa pe toate de o potrivă la apărarea și fericirea patriei comune, și acestea: luminând și ridicând poziția socială a claselor de jos, dându-le drepturi de o potrivă și îmbunătățind mult starea lor materială. Căci vai de acele nații, unde un mic număr de cetățeni își întemeiază puterea și fericirea lor pe robirea gloatelor! ele pier. Astfel noi văzurăm în zilele noastre o nație puternică și vitează, cu care odinioară ne luptam împreună pe câmpul slavei pentru libertate și creștinătate, o văzurăm căzând eu zgomot, zdrobită în bucăți; o văzurăm chiar în anul acesta frământându-se în mormântul său, fără a se mai putea ridica. Nu din nevoia puternicilor vrășmași, dar din pricină că și acolo o aristocrație egoistă călcăse în picioare drepturile omenirii!”

Aceste rânduri spăimântătoare atât de mult pe guvernul de atunci, încât el luă măsuri grabnice pentru a aresta pe autorul lor. Bălcescu, ajutat de amicii săi, în 24 ore fu silit a părăsi țara. El se duse în Italia și Franța, unde adună în timp de 3 ani de prin arhive și biblioteci materialul trebuincios pentru opera la care medita de mult: „Epoca românilor sub Mihail Viteazul”.

Dară de departe, ca și de aproape, el nu uita iubita sa Românie, și cu forțe îndoite lucra acum pentru regenerarea ei. La Paris studentii din Moldova și Țara Românească, trăind foarte izolați unii de alții și venind de tineri, acolo, pierdeau cu încetul tot simțământul național, până și suvenirul, până și limba țării lor, reintorsii apoi în patrie, pe care o...

taseră, se mulțumeau a trăgăna o pălăvatică viață fără nici un țel, confundându-se în oceanul de indolență și acoperia societatea română.

Ei bine, Bălcescu avu acea putere magnetică, pe care o dă sufletul înflăcărat de iubirea patriei și convingătuna profundă pentru o idee mare, de a întruni pe toți tinerii români de la Paris și a arunca în inimile lor o scântee din focul său patriotic. Două societăți cu același scop „luminarea națiunii” se înființară: una la Paris, care să procure mijloace tinerilor ce au arătat semne de talent, spre a veni să studieze acolo; alta în București, ca să ajute pe autorii lipsiți de mijloace, a tipări scrierile lor. În „Societatea studenților români” se cimentară acele legături, cari aveau mai pe urmă să folosească atât de mult. Aci Moldovenii și Românii, iubindu-se ca niște frați, se deprindeau la ideea mântuitoare a Unirii. (Urmează).

Gr. Tocilescu

PIETRUITORII...

Cu mișcări vechi, învățate de atâția ani
trudiți,
Ei bat piatră lângă piatră și tot par ne-
obosiți...
Ochii lor, în care gândul stingher arde ca
un foc,
Au privirea stinsă a celor ce se nasc fără
de noroc.

Vântu-asemeni unor rîuri de prin aer, in-
ghete
Curge rece... și așa aprig și așa de ne-n-
dural,
Îi lovește peste față, peste mâini, ca o să-
geată.
Iar ei, ofețiți, sălbatec, piatră lângă piatră
bat...

Vin în urmă-le nșir alții, cu lăpeși aștern
nisipul,

Pragul se ridică n zare în vârtej înecător
Ce-i îmbracă n strale albe și le biciuiește
chipu
Ca tiran asupritor...

Jertfa lor întregă este!.. Căți nu-și bies-
temă ursită!
Căți nu și-ar fi luat avântul spre o lume
mai de seamă!..
Dar nevoia ne-mblânzită le-a îndoușit is-
pita...
Idealul nu hrănește pe soție sau pe mamă...
Cum ucide mîncă brută gânduri năle!..
Si, trezită,
Stă în suflet mohorâtă teama zilelor de
măinc-
Cătu ură nu mpietrestă! Cătu vlogă ri-
sipită
Nu ne-aștern pe drum învinși pentru trăi
și pentru pâine!..

Și noi trecem înainte... Cine s'a gândit
vrădată
Să scruteze-adâncul firei și al sufletului
lor?..
Drumul pietruit cu truda și sudoarea unui
tatăl
E altar, și fiul calcă peste el nepăsător...

Nu se schimbă ntr'un veac, două, toată-a
lumi-alcătuire,
Dar pornind din vremea-aceasta să ncer-
căm îndăi pași.
Să n'dreptăm gândirea noastră către toți,
fără deosebire...
Căei și n' piepturile trudite bat înimi
de uriași...

Gabriella I. Anastasiu-Vuculescu.

IULIA

— Nuvelă romană —

Pe banca de piatră din alea singu-
ratecă, ședea Iulia; pe genuchi ție-
nea o carte: erau niște versuri ale
lui Ovidiu.

Mintea ei era dusă departe: visa
deșteaptă ca mai toate femeile de
vârsta ei.

Mintea îi era dusă departe: visa
lui Caesar, la picioarele căreia o fân-
tănă țășnea ape miroșitoare cari cu
un zgomot cristalin cădeau într'un
vas de marmoră.

Parfumul acesta al apei era îm-
bătător.

Iulia trânti cartea pe bancă și in-
cepu să se plimbe prin grădină;
rupse câteva petale de rose, le mi-
rosi și apoi le băgă în sân.

O statuă înaltă; un păr negru,
lung, ce cădea în valuri pe un corp
mînnat lucrat; o rochie albă ce de-
sena perfect niște forme sculptura-

le; un corp atât de subțire, că-l pu-
teai trece printr'un inel: iată cum
era Iulia!

Și Iulia avea un chip așa de fru-
mos, cum numai la unele romane
se întâlnea.

Iulia pășea încet printre straturi-
le de flori, aplecându-se să miroasă
unele din ele.

Și așa, ajunse pe podul de piatră
al lui Casius ce trecea peste o apă,
—răul Venerii!—cristalină, al cărei
murmur răsuna în întreaga grădină.

Și Iulia văzu o barcă care plutea
pe această apă, și până să-și dea
bine seama barca se opri și din ea
sări un om: era tribunul.

Iulia se făcuse roșie de necaz: un
om îndrăznise să plutească pe răul
Venerii; pe apele căruia numai Ca-
sius și cu fiica sa Iulia se preun-
blau. Totuși se stăpâni.

Tribunul ajuns în fața ei, se în-
chină.

— Plecăciune ție, Diva Iulia.

Iulia se rezemă de parapetul po-
dului zicând:

— Ce-mi procură plăcerea de a te
vedea Augustus Tribune.

La această întrebare neașteptată,
Tribunul se roși și lăsă capul în jos
ne mai știind ce să răspundă, ca un
copil luat de scurt.

— De când Auguste, un tribun al
poporului nu mai are curajul să
vorbească ce cugetă, în fața unei fe-
mei?

Tribunul fu atins în mândria lui:

— O, Julie nu fi rea!

— Răspunde la întrebare atunci.

Și tribunul ca inspirat subit, rosti
următoarele cuvinte, cari erau de-
partele de a da un răspuns întrebării
Juliei.

— Dacă zeii hotărât-au să facă o
femea care să fie cea mai frumoasă,
dacă vrut-au și ei ca mâna lor di-
vină să cază asupra acestei femei,
dacă făcut-au ei o femea care să
aibă toate grațiile, să fie fiica lor pe
pământ, acea femea ești tu, Diva
Julia.

— Augustus ia seama ce spui, zise
Julia.

— Iați, zise Augustus, urmând:

„Și pe această femea...
— Destul, Augustus, zise Iulia
înțelegând orațiunea tribunului,
lasă-mă, pleacă.

Dar Iulia, nu înțelegi, nu înțe-
legi... că te iubesc, zise Tribunul,
șoptind aproape ultimele cuvinte.

— Pe mine? întrebă Julia.

— Da, și bună Iulia nu mă res-
pinge.

— Dar Tribune Augustus, aceasta
e o îndrăzneală de care ai să dai
seamă tatălui meu, Octavian Fla-
vius Casius.

— Așa dar Iulia mă respingi.

— Ascultă Augustus: „Sunt la
mine acasă, ai intrat pe furis, fără
ca să știe cine-va, în grădină, ca cel
mai de pe urmă plebeu; deci te
rog pleacă dacă nu vrei ca mâine
numele de Marcus Augustus Tribu-
nus să fie țărât în noroi. Încă odată
pleacă!”

Augustus văzu că Iulia nu glu-
mește și inclinându-se, se retrase
murmurând:

— Vești, pe numele lui Jupiter,
ce însemnează să respingi pe Au-
gustus, pe „Tribunus populi!”

Și rostind ultimele cuvinte cu em-
fază, se sui în barcă și dispăru după
niște arbori.

Julia, speriată de acest mic inci-
dent, se întoarse îndărăt pe acelaș
drum.

Și cum mergea, gândindu-se la in-
drăzneala Tribunului, auzi în urma
ei un zgomot.

Se întoarse și dădu un țipăt de
bucurie.

— Salutare ție, slăvită Julie.

— Zeii să-ți dăruiască ce ai mai
bun, Cornelius. Și Iulia înținse
mâna lui Cornelius care i-o sărută.

— Ce întâmplare nefericită a făcut
pe Iulia mea să plângă, zise Corne-
lius, văzând pe obrazul Juliei la-
crămă. Și narându-i întâmplarea,
Cornelius o sărută zicând:

— Julia n'ai teamă, nu's ești aici,

nu te iubesc ești oare în deajuns ca
să te apăr?

— O, da, da!

Și Cornelius o sărută iar.

Este noapte.

În răul Venerii se oglesc mii
de stele lucitoare, un miros plăcut
se exalează din florile grădinei lui
Cadius.

Luna proiectează în apă umbrele
pomilor înalți, umbre care tremură
sub influența jocurilor micilor va-
luri.

Din depărtare se aude plescăitul
unor lăpeși și încet luminată de
lună, se ivește o barcă.

Ținând la piept pe Iulia, Corne-
lius cărmeste barca.

Julia șoptește, alipindu-se tot mai
mult de sânul lui Cornelius:

— Mi-e frică.

— N'ai teamă, vom isbuti.

Ajunși lângă pod, Cornelius
zise:

— Așa, acum tu, Julie, sue-te pe
pod căci ești stătu aici.

Și Iulia învelindu-se cu un șal alb
se sui pe pod în timp ce Cornelius
intră dedesubtul lui, stând în intu-
neric.

Iulia se plimba cu aerul unei fe-
mei care admira frumusețea nopții.

Cornelius presimțise că August
știind că Iulia se plimba noaptea,
va căuta să o răpească și de aceea
înscenase o cursă.

Iată că Iulia zărește o barcă, dar
ca și cum n'ar fi zărit-o zise destul
de etare:

— Ce frumos!

August, căci el era în barcă, se a-
propia încet și deodată săriind pe
pod o luă pe Iulia de mijloc.

— Iată cum știe Augustus să se
răzbune!

— Fie-ți milă Augustus, lasă-mă!

— De loc, avut-ai tu milă când
m'ai respins?

— Ajutor, strigă Iulia.

Și în momentul următor, Augus-
tus simți că îi îngheață sângele în
vine: în spatele lui sta amenințător
Cornelius.

Cornelius zise:

— De când Augustus Tribune ai
luat obiceiul să furi fetele de la ca-
sa părinților lor?

Dar Augustus nu răspunse.

— Marcus Augustus, îți zic, mîi-
te tot poporul te va huidui, că ai in-
drăznit să necinstești pe fata lui
Cadius, împăratul te va gonii și vei
urma să trăiești ca cel mai de pe ur-
mă plebeu.

— Iertare, ai milă.

— Nu Augustus, fii leu până la
sfârșit; adineauri acelaș cuvânt
rostise și Iulia. Avut-ai tu milă?
Nu! La ce bun să am eu.

Atunci lașul, văzând că Cornelius
nu se înduplecă, se țără la picioa-
rele Juliei.

— Ertare Diva Iulia, uită ce ți-am
făcut, iartă-mă, și pe Jupiter, jur
că n'am să mai ridic ochii asu-
pra ta.

— Serios, Marcus Augustus Tri-
bunus, leul devine vulpe? zise iro-
nic Iulia.

Și apoi schimbând o privire cu
Cornelius, urmă:

— Ei, haide Augustus, iată sunt
bună, te iert, îți place?

— Și altă dată să fii mai prevă-
zător, adăose ironic Cornelius. Să-
rutând mâna Juliei, Augustus dis-
păru, uitându-se sălbatec la cel ca-
re-l demascase ca pe un copil.

— Bine c'am scăpat, iubitul meu,
zise Iulia.

— O, Iulia mea scumpă.

Și Cornelius sărută pe Iulia în
tăcere, apoi plecă și el.

În urma lor, luna surădea, oglin-
dindu-se în valurile mici ale râului
Venerii!..

Petre G. Georgescu

Galeria artiștilor români

D-NA MARIA CIUCURESCU

Ilustrăm azi Galeria noastră a artiș-
tilor români cu simpaticea figură a dis-
tinselor societate a Teatrului Național,
d-na Maria Ciucurescu.

De ani de zile publicul nostru știe,
că are la Teatrul Național în d-na
Maria Ciucurescu unul din cele mai
de preț elemente de comedie și nici
un fel de omagiu ce i s'ar aduce n'ar
putea egala schinteetorul d-sale talent
și adanca simpatie de care se bucură
între toți cunoscătorii de teatru.

Fotografia ce reproducem aci repre-
zintă pe distinsa artistă într'un rol de
subretă dintr'una din comedile lui
Molière, gen de roluri în care până
acum încă nu a fost egalată pe sce-
nela noastră.

PROVERBE

Picătura mică face lacul mare.

Țivga nu merge de multe ori la apă;
ori se sparge ori se crapă.

Omul înțelept își cumpără vara sa-
nie și iarna car.

Vorba de rău mai lesne se crede.

Poama nu cade departe de rădăcina
pomului.

Creștii căinele să-ți roază vinele.

Ilustrația noastră colorată

Trimisul special român la regele Italiei

Se știe că, cu prilejul serbărilor cin-
quantenarului unității italiene, M. S.
Regele a însărcinat pe d-l D. Greceanu,
fost ministru și actual vice-
președinte al Camerei, ca, în calitate
de trimis special, să prezinte regelui
Italiei felicitările Soveranului nostru.

Se știe de asemenea că d-l Greceanu
a și plecat la Roma și a fost primul
trimis strein care a prezentat regelui
Victor Emanuel felicitări. Primirea
d-lui Greceanu la Roma, ca și au-
diența ce a avut la Quirinal, au fost
inconjurate de toată simpatia și cor-
dialitatea ce se cădea să înconjure pe
trimisul regelui României, regelui ță-
rei surorii.

Ilustrația noastră colorată din prima
pagină reprezintă audiența solemnă a
d-lui D. Greceanu la regele Italiei.

DIN HAZUL ALTORA

Ultima rugămintă

Ea. — Îți înapoz inelul. Nu te mai
pot lua de bărbat pentru că mă mărit
cu altul.

El. — Te măritți cu altul? Ascultă,
Natalio, am să-ți fac o ultimă rugă-
mintă.

Ea. — Spune... Ce vrei?

El. — Întrebă tu pe noul tău logod-
nic dacă nu vrea să-ți vând inelul asta
de logodnă. I-aiși da cu jumătate
pret.

INSURAT...

ROMAN DE
CARMEN SYLVA

— URMARE —

— Aceasta era deci măturoa, de care mama ta mă rugase să te des-
trog?

— Mama era prea bună,—replică
puțin nervos. Imi pare că aveam în-
că destulă energie ca să îngrijesc
de mine însuși.

O plimb adesea într-o trăsură pe
care o conducea eu, cu patru cai; îi
place foarte mult. Ar vrea să ia hă-
țurile în mâinile ei mici, viguroase;
dar e imposibil, mama nu ne lasă.

— Ești fericit? mă întreba er
mama.

— Cum n'ași fi? Am o nevastă
perfectă.

— Te simți deplin sănătos?

— O da. Nu-mi e decât puțin tene;
nu mai fac nimic.

Haxtroden, 10 Iulie

Ceeace am de tănuț azi fileleor a-
cestora e o sarcină zdrobitoare de re-
mușcări și de meliniste. Trăsura pe
care o conduceam s'a răsturnat. Pen-
tru întâia oară în viață mi s'a întâm-
plat aceasta. Vreau să fac o intrare
frumoasă în curtea castelului; întorc
puțin cam în loc; roatele trec peste
o piatră, și suntem aruncați de pe
scaun. Nora a căzut pe spate. Cu o-
bișatul ei sânge rece, a început să
râdă, susținând că nu și-a făcut rău;
a fost însă incapabilă să se ridice.
De atunci nu și mai simte copilul.

Am implorat-o să stea în pat și
veghez lângă dânsa. Nu mă pot în-
frâna, o întreb mereu dacă nu mai
simte nimic. Ochiul ei marț grav se
îndreaptă spre mine, și imi răspunde:

— Nu, nimic.

La ce bun să mă reped în atelier,
smulgându-mi părul? Nu pot spune
că nu e vina mea. Mama încearcă să
mă consoleze; ce consolație poate ea
să-mi dea?

Singura speranță care imi făcea
viața suportabilă este pierdută. O
siguranță tristă și ca de ghiță mi se
strecoară în suflet: — Copilul a mu-
rit. Și inima începe să bată cu alăta
violenta în cât nu-mi mai simt nici
liniște, nici somn. Nora e liniștită și
răbdătoare, dar se simte foarte rău
și se plânge de un frig continuu.
Când spune aceasta, fug în odaia
mea, căci aș izbucni în lacrimi. Aș
vrea să măucid.

2 August

Trei zile îngrozitoare... și fata mea
moartă e colo în atelier, culcată în
mijlocul florilor. Am fost atât de a-
bătut de aceste trei zile teribile, în
timpul cărora biata mea nevastă a
suferit ca o eroină și a arătat o pute-
re de caracter de necrezut, în cât la
început nici nu vream să văd copilul.

Când în sfârșit avui curajul, mi-a
apărut de o frumusețe atât de minu-
tată încât am adus-o aci. Iat-o lângă
mine, nemiscată și albă ca un fulg
de zăpadă; am închis toate ușile și
plâng.

Nora este între viață și moarte; și-a
pierdut cunoștința; a început să ai-
ureze înainte de a fi putut da copilul
și nu încetează de a repeta:

„Dacă tu n'ar fi fost atât de fru-
moasă! Dar e atât de frumoasă în
cât eu nu sunt nimic pe lângă ea!
„Parcă e o regină. Cum să câștig
„inima lui până ce nu o va fi uitat?
„Portretul... dați-mi portretul. Este
„în atelier în colț. Știi, portretul a-
„cesta frumos. Și mi-a aruncat o pri-
„vire, ca și când n'ar fi sfidat la o
„Inptă pe moarte. Eă, am biruit; cre-
„deam că o să moară, dar m'a ucis
„cu o singură privire. De ce n'a
„luat-o de nevastă, dacă o iubea? Și
„sângele ei a curs, și i-am văzut,
„roșu. Ce-a strigat? Nino? Am fost as-
„pră, crudă și geloasă: dar dați-mi
„portretul. L-a ascuns? H era atât de
„frică de mine? Vreau portretul. N'a
„tremurat când am rănit-o de moar-
„te, la căderea Rinului. Am făcut

„rău. Vream să-i văd inima goală;
„vream să se sbuciume sub cană; o
„voiam inima cea, căci e a mea. Și-a
„ascuns cu mândrie suferința. Și eu
„care-i iubeam atât de nebușeste.
„Așa cea, o aud fosnind, fosnind
„fără încetare... Imi venea să-i cad
„la genunchi, și să-i cerertare. Sub-
„tem amândoi prea mândri. Nino?
„Da, Nino a strigat el n'a auzit-o,
„era surd și orb. Când i-am povestit
„aceasta, buzele i s'au înălbii, dar
„n'a tremurat. Credeam să-l fac să
„tipe de durere; el mi-a luat arma
„din mână și mi-a înfipit-o în piept.
„Din pricina aceasta copilul a mu-
„rit, de durerea lui și a mea. H vreau
„inima. Dați-mi înapoi inima hărba-
„tului meu. Nu puteți? N'are să mă
„iubească nici-odată”.

Mama mă privea încrămențită, pe
când t. la nevastă-mea aiurea ast-
fel. Am încercat pistolul să măucid.
Copilasul mort a fost însă mai elo-
cincit de cât disperarea nevastei mele:
nu mi-a permis să mor

— Așzî a zis răzând:

— Crede că nu-l înțeleg. Cătesc în-
trînsul ca într-o carte deschiță. H
văd plângând. Plânge foarte amer-
nic, dar nu pentru mine; plânge co-
pilul și pe dânsa. Și-a luat pistoalele
inima mi s'a strâns de meliniste; aș
fi strigat, dar nu vream ca ceilalți
să știe ceva. Nu m'am clintit: am gin-
dit numai: Nu trebuie să mori. Nu-ți
daș voi eu. A lăsat pistolul jos și a
căzut în genunchi înaintea copilului
mort. Luați-l arma căci va încerca
iar... Nu, nu vreau să strig, ceilalți
ar ști-o. Numai nu-l lăsați armele;
câc, dacă le reia, nebușesc. Și cum
sărutai copilul? Nici odată nu m'a
sărutat așa. Nimeni nu poate dar
nimic pentru noi? Crede că nu știu
nimic despre ea. De multă vreme știu
că o cășeră Lavinia și, foarte diba-
ce, am întors pe mama lui. Ea nu
știe aproape nimic. S'au petrecut
mult mai multe lucruri între dânsii
decât i-a spus; dar ce, dacă o iubește
încă atât de nebușeste?

Ce cînt! Când vorbește astfel față
de mama, față cu doctorul, sau față
cu îngrijitorii ei, imi pare că ci-
neva mă înținde pe roată. Nu mă
uit la nimeni; nimeni nu se uită la
mine; nici odată însă nu m'a făcut
cu voință să sufer, cât mă face astăzi
fără voc. Nu încetează de a vorbi;
s'ar zice că vrea să arunce departe
de dânsa povara suferințelor ei.

10 August

Copilul meu se odihnește în groapa
lui și Nora se grăbește să-l urmeze.
Gândurile ei se învârtesc mereu în
același cerc. Până și în gemetele ei
nedesluite repetă: — Lavinia.

Mama n'a îndrăznit să mă întrebe
până acum de cât din ochi. Eă îi în-
torc pe-ai mei. Simt în contra mami
o dușmănie de neinvins. Ea a fâurit
lantul pe care va trebui să-l târăsc
până la moarte.

16 August

Medicii disperă de a o vindeca. Au
telegrafiat altor somități medicale;
toți se consultă și dau din cap. Cu fie
care nouă sosit trebuie să reîncep fata-
la poveste, să spun că sunt cauza ne-
norocirei; nu mai e de suferit. Am
vândut caii; nu mai puteam să-i văd.
Totuși bietele animale nu erau vi-
novate.

Astăzi eram în atelier. Ușile cabi-
netului de lucru erau deschise: auzii
pe mama vorbind cu doctorii. Intâi
de Nora, pe care acești din urmă a-
proape o condamnau, apoi de mine.

Mama se îngrijește de sănătatea
mea.

— E îngrozitor de slab — zicea din-
sa. Umerii i se încovoae și părul îi
căruntește pe tâmpole.

— E firesc. Fără a fi bonav, aseme-
nea imbecilități sunt suficiente pen-
tru a consuma forțele.

— Da, cu atât mai mult cu cât în-
chide total în el însuși și nu vor-
bește nimănuia de invinuirile ce își
face.

A! Dacă puterile mi-ar fi complet
istovite.

1 Septembrie

Trăește. Atât se poate spune. De
mai multe zile nimeni n'a dormit.
Am disputat-o morții. Când în sfâr-
șit ochii ei m'au recunoscut, un su-
răs i-a trecut pe obraz, un surăs atât
de fericit în cât m'am ascuns după
perdele. Era ca și când ar fi surăs o
moartă. Nu mai e de recunoscut. Pă-
rul ei frumos a căzut, obrazul îi sunt
adânciți. Pare o femeie bătrână. As-
tăzi mi-a mângâiat obrazul cu mâna
ei străvezie, care odihnește pe in-
vitoarea albă ca o petală de crin. O-
chiul îi sunt prea mari pentru figură,
n'au pierdut însă nimic din pătrun-
zătoarea lor privire; sunt numai un-
brifi de întristare. De-ar ști tot ce a
spus în timpul acelor lungi săptă-
mâni! Dacă ar ști că m'a dat pradă
curiozității generale, că, mulțumită
ei, am fost disecat în public, ar fi
foarte nenorocită... Astăzi seară, mă
privea cu ochii plini de lacrimi, dar
fără să spună nimic. Pentru ca ini-
ma să se deserte în voce, trebuie ca
spiritul să nu mai fie stăpân pe el.
Acum tăcerea se interpune din nou
între noi. Nu ne vom vindeca nici o-
dată astfel. Pentru mine, privirea ei
imi este o mută și continuă invinui-
re, de când știu că nici odată nu vom
mai avea copil.

S'a sfârșit pentru totdeauna. Nici
o pedeapsă nu putea fi mai aspră
pentru mine, căci mă mângâiam de
toate suferințele cu gândul unei case
pline de copii. Castelul meu va ră-
mânea gol, până ce frate-meu mă va
urma. El va avea nevoe de moșteni-
rea mea, căci nu are nimic, mai pu-
țin de cât nimic.

Nici nu-mi mai mărturiseste dato-
riile lui; nu l lăsa rușinea. A între-
bat pe doctorii de starea Norei, și de-
atunci, după aerele lui, s'ar credea,
nu numai că Haxtroden, ci jumătate
lume e a lui. De altfel este favoritul
mamei noastre. A avut, încă din co-
pilăria lui, slăbiciune de necrezut
pentru dânsa. Este fără remediu.

Astăzi mama voia să intre la Nora.
Păzitoarea i-a spus că dormea; totuși
eu o auzisem vorbind. Fu pentru mi-
ne un fulger de lumină. Nu iubește
pe mama; o suportă pentru că tre-
buie. Vruiu totuși să mă asigur.

— Mama e prea vioae și prea zgo-
moleasă lângă o bolnavă, ziseișu mai
târziu.

— Da, vorbește prea mult, întrebă
prea multe; nu înțeleg de unde a a-
flat toate lucrurile despre care mă în-
treabă.

O privire de neîncredere la adresa
mea, însoți aceste cuvinte ale Norei.

— În delir se spun multe. Ceilalți
vor apoi să afle ce e adevărat în
fond.

Nora sări în patul ei.

— Am vorbit! Ce-am spus? Te rog,
ce-am spus?

— Nimic de cât ceea ce poate să
iasă dintr'un suflet adânc curat și
drăgăstos.

Totdeauna preocupată, privea vag
naianța ei, apoi își aducea ochii a-
supră-mi cu o privire mută. În acest
moment părea bătrână, de o bătră-
nețe aproape fantastică.

— Mama ta vrea să vorbească me-
reu de copil... Nu pot, zise ea în
sfârșit, cu vocea tremurătoare.

— Nu e așa? E mai bine ca cineva
să nu vorbească de supărările lui; le
îndurî mai cu răbdare.

— Nu știu, poate că s'ar vindeca
mai repede, ca o rană sub acțiunea
pietrei iadului. Nu ai însă totdeauna
curajul de a arde în carne vie.

— Sunt răni care vor să rămână
nevindecate; ar fi cu-va frică să se
găsească prea nesimțitor și prea
mort, dacă durerea ce ele ne prici-
nesc nu ne-ar aduce aminte că
trăim.

Ea mă privi iarăși, o privire ascu-
țită, pătrunzătoare, ca și când ar fi

înfipt în mine sonda, o v
insă, această privire, liniștit.

8 Septembrie

Fratele meu este instalat aci cu
nevastă și copil; imi ucide cerbii, am
invitat pe prietenul meu Herman
ca să pună puțină veselie în acea-
stă lungă și dificilă convalescență. H
șade cu mine lângă scaunul lung pe
care Nora este condamnată să stea
întrînsă. Și-ne povestește istorii ve-
sele. Frate-meu nu ține ași împăr-
tași vânătorile cu dânsul și Herman
n'are nici un gust particular pentru
cumnată-mea, care e puțin vulgară
și face din copilul ei un idol și un
tiran.

E o ciudată delicatete, în cir-
cumstanțele actuale, de a ne fi im-
pus vederea acestui copil. Nu-i mai
daș voi să-l aducă nevastă-mele. În-
țâia pară, i l-a pus brusc pe ge-
nunchi. Nora s'a jucat cu el câteva
minute; pe urmă a leșinat și, reve-
nindu-și, a avut un acces de nervi.
M'am supărat foarte rău pe frate-
meu. Ca și când m'ași fi supărat pe
un șivoiu de apă; își păstrează ve-
selia schintecătoare și nesimțitoare ca
și când toate acestea nu l'ar privi.
Herman mi-a împătășit indignarea,
ceea ce m'a liniștit.

Celalți frate al meu vrea să vie și el,
din pricina vânătoarei, mizerabilul!
După cețele ce am avut, mă miră că
mai îndrăznește să calce pe-aci.

16 Septembrie

Zilele se perindează cu încetineală.
Nora nu și recapătă forțele. S'ar zi-
ce că e zdrobită sub o sarcină pe
care nici o putere omenească nu i-o
poate ridica. Am luat pe mama de-o
parte și am întreat-o, căci găsiesem
pe nevastă-mea agitată, slăbită și în
lacrimi după vizita ei.

N'a vrut să-mi răspundă multă
vreme; am discutat-o însă, până ce
am silit-o să-mi mărturisască că și-a
tras concluziuni din frazele scăpate
de Nora în delirul ei, și că a voit să
știe totul. Mă temă să nu mă fi purtat
cum un fiu nu trebuie să se poarte față
de mama sa. A tremurat și a plâns
sub potopul invinuirilor mele. M'a
întreat dacă nu-l puteam erta în-
grijirile ei de mamă. Am răspuns:
Nu. I-am spus că nu avea dreptul să
uzeze de mărturisirile inconștiente
ale bietei mele nevaste, că ar fi tre-
buit să le uite și înainte de toate să
nu-i fi vorbit de ele.

— Nu te înțeleg, zisei. M'ai învățat
să am tact și să fiu discret, și ai pro-
cedat așa. Cum mi-ai putut face in-
juria asta?

— Vrei să-mi răpești dreptul de a
veghia asupra ta? Nu ești copilul
meu?

— Aș voi să nu fiu. Aș voi să nu
mă fi născut nici odată. Mi-ai făcut
un trist dar, dându-mi viața!

Ea plângea; rămăsei aspru și ne-
plecat. Furia mi-era atât de mare în
cât mă țara ca un uragan. Acum
sunt zdrobit, sunt tot atât de mort
ca și scoriele al căror fer s'a scurs
în valuri de foc. Simt mizerabila sen-
zație de a fi văzut tremurând o fe-
mea înaintea mea, și acea femeie e
mama mea. De ce s'a purtat însă ast-
fel? Nu trebuia să o facă. Nora n'ar
fi știut nici odată că a vorbit în aiu-
reala ei; acum, are să și muncească
necontenit mîntea, și raporturile no-
stre n'au să fie îmbunătățite. E atât
de plină de tact, nevastă-mea, atât de
stăpână pe cuvintele ei, pe privirile
ei. Trebuie să se simtă adânc umilită
de a fi împărtiat la toate vânturile
durerosul nostru secret. Ochiul ei în-
trebător trec de la mama la mine; a
văzut că nu ne mai vorbim și a deve-
nit atât de palidă ca și când ar fi
fost să și piardă cunoștința. Nici o
întrebare însă nu i-a eșit din gură.
Numai durerile și slăbiciunile au re-
venit. Am dus-o în patul ei, i-am să-
rutat fruntea și ochii; mi-a tras mâi-
nile către buzele ei și a început să
plângă.

A se citi urmarea în „Universul
Literar” care va apare Duminică vii-
toare.

POVESTIRI SI LEGENDE

Sabatul, holera, ciurma si moartea

Era pe vremea — când ca și astăzi — umbla pe păcătosul ista de păcătoș și holera și moarte și ciurma și... toate.
Iată într-o zi de primăvară se întâmplă pe la miezul nopții, într'un timpir, moartea, ciurma și holera și să ia la oarșă că ciobanul din marginea satului, cu o mână și miel gras, gras și voinic și să călă un brad, are să le deie câte un miel gras de pomană.

nate câte un ghem: unele mari, altele mijlocii și unele de tot mici.
— Ce-s acestea, întrebă ciobanul pe moarte.
— Aceste sunt ghemurile cu firul vieții fiecărui om; când s'a mână firul, traiul omului s'a sfârșit și eu mă duc de-i iaș sufletul.
— Și care-i ghemul vieții mele, întrebă ciobanul pe moarte.
— Aista.
— Ghemul vieții ciobanului era foarte mare. Când l-a văzut el așa și știind că mai are zile de trăit, a lua mielul în brațe și-a spus moartei:
— Dacă mai am zile de trăit, lasă mielul la mine, că am femei și copii și le trebuie de mâncare, că mie nu-mi aduce nimene de pomană și trebuie să rânesc ca să le astup gurile. Și s'a dus acasă.
Holera, ciurma și moartea s'au îndrăcit de ciudă că le-a păcălit ciobanul.

Auzită de la Pr. N. Iacomi, Popeni-Tutova M. Lupescu

UN FARMACIST NOROCOS

O dragută, îmbrăcată într-o „rochie-pantală”, De-o culoare prea jupăntă, După ultimul fason, Urnărită de-o mulțime De curioși și derbedei, Senatori aleși acuma, Ofițeri și chiar țemei, Cu să scape de escortă, De manifestări prea vii, A deschis, din întâmplare, Ușa unei farmacii Și-a intrat, tar după dânsa Toată suita a armat Și... fiind că farmacistul A rămas cam intrigat, Toți cerură Crema „Flora” Și curioși și derbedei, Senatorii, mai cu seamă, Dar și dulcele femei, Astfel că într'un sfert de oră, Pentru marea bucurie, Farmacistul mai trimise Și la altă farmacie Să-i aducă Crema „Flora”, Pudră și săpun o lădă, Pe care-o vându în pripă, Căci se căde pâinea caldă!

5063 Carol Scrob.

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEI — SUB DIRECTIA — Doctorului I. KIRIAC Chirurgh primar; șeful serv. de gynecologie și spita elor Eforiei SECTIE SEPARATA pentru BARBATI (hemoroide, hernii, tumori, calcule vesicale, stricturi uretrale, etc.) Skada Sf. Iulian 8, în dosul Teatrului National — TELEFON 2/96 —

JOCURI

Metagramă

de Costache, — Iaco

Direct: o plantă În țări calde găsești. Invers: la școală Estă prost dacă primești.

Deslegarea parolei din « Universul Literar », No. 11, este :

3 stâlpi și 4 ciorți

Persoanele spate prin tragere la sorți cari au câștigat câte un volum bibliotecă din cele 10 acordate de noi, sunt următoarele :

București.—D-na Ecaterina Dimitriu, d-nii Vasile Alexandrescu și M. Mioculescu.

Craiova.—D-ra Maria Kuzsei. Giurgiu.—D-ra Sabina I. Georgescu. Ploiești.—D. Jean Pappaver.

Piatra-Neamțu.—D-na Mariuța Greșinecu.

Pitești.—D. na Constanta Zamfirescu. Strehaia.—D. I. Dițescu. Siobozia (Ialomița).—D-ra Lucretia Voinescu.

A'ți păț't-o, Domnilor?

Aveți boale secrete (lumești)? — Nu pierdeți vremea: mergeți la —

Policlina „FORTUNA”

No. 5, str. Cavali-Vechi, 5 (după în fața oficerului stărei civile), unde se vindecă repede, sigur și fără durere, toate boalele secrete (lumești), cele vechi și cele noui. Intervenție discretă.

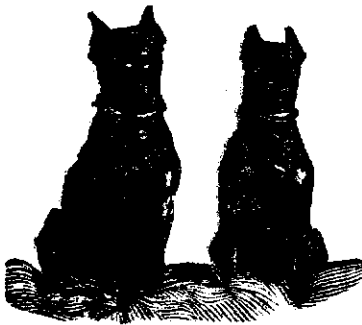
— Notați bine adresa —

Reclama e sufletul comerțului

Căsar & Minka

Crescătorie și întreprindere de câini de rasă

ZAHNA (Prusia) recomandă CĂINI DE RASĂ cea mai nobilă

Câini de paza, de rasa renumită, și de companie, precum și toate felurile de câini de vânătoare, dela marele câine Ulmer Dogg și de amunte până la cățelușul cel mai mic de casă. Prețul curent ilustr. gratis. Face expedite în toate părțile lumii în orice anotimp. Expoziție permanentă promovată în aura Zahna.

„Antialcool”

Recomandat atât pentru alcoolici cât și pentru tineri spre a nu deveni alcoolici, preparat de cei mai buni Doctori din Anglia și care a scăpat, zeci de mii de oameni bețivi.

Costul LEI 5

„ANTIREUMATISM”

Se recomandă pentru bolnavi cari suferă de reumatism, rezultatul sigur, să fie reumatismul cât de vechi.

COSTA LEI 6

IRON PEELS, hapuri câte 140 la cutie pentru anemie, întărește stomacul, deschide pofta de mâncare. Cu prima cutie apare pe buze și obraz culoarea roșie.

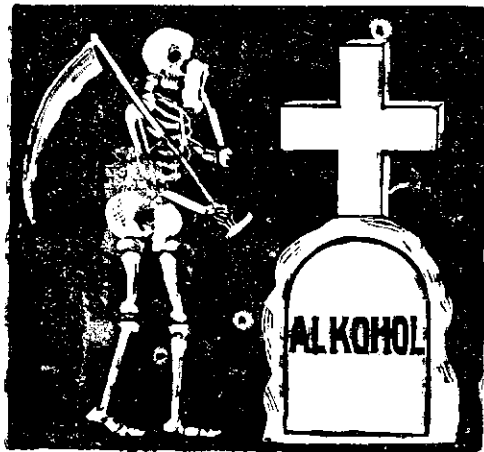
CUTIA LEI 5

A se trimite prin mandat postal costul la :

M. B. & N. Warehouse, 138 ASHLEY Rd. Bristol (Anglia) și primește medicamentul franco la domiciliu cu instrucții scrise românești.

VINDECATI BETIA

Înainte ca bețivul să înfrângă legea

Vindecați-vă înainte ca alcoolul să fi distrus sănătatea, puterea și averea lui, sau ca moartea să fi făcut imposibilă vindecarea lui.

COOM este un surogat pentru alcool și efectul lui este că bețivul va dețesta băuturile spirtoase. COOM este cu totul nevinovat și efectul lui este atât de eficient, în cât persoanele cele mai înclinare beției nu devin nici odată recidive.

COOM este cea mai nouă invenție care știința a produs-o în această privință, și-a scăpat până acum mii de oameni din nevoi, mizerie și ruină.

COOM este un preparat care se disolvă ușor, și care spre exemplu poate fi pus de către negera în Cafeana bărbatului, fără ca acesta să simță ceva. În cele mai multe cazuri, el nici nu știe pentru ce nu mai poate să suporte deodată spiritul, și crede, că aceasta este efectul unei prea mari consumații, așa cum nu mai putem mânca o mâncare din care am gustat prea des.

COOM ar trebui să dea fie-care tată fiului său, studentului înainte de a cădea la examen; căci, chiar dacă nu este decât bețiv, alcoolul totuși slăbește creșutul.

În general ar trebui fie-care, care nu se poate abține de alcool, să ea o doză de COOM. Acesta este cu totul nevinovat. Persoana își conservă sănătatea și economisește foarte mulți bani, pe cari i-ar fi cheltuit altfel pentru vin, bere, țuică sau rachiu.

Contrafacențele sunt pedepsite. — Preparatul COOM costă 10 lei și se trimite contra plății anterioare sau contra ramburs numai prin :

Coom Institut, Copenhaga, 346 F., Danemarka

Seisondul său de tratament cu 25 bani și cărțile postale cu 10 bani

Reclama e sufletu comerțului

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE ZIARUL „UNIVERSUL“

ABONAȚILOR SĂI, CU ÎNCEPERE DE AZI :

O NOUA VILA LA SINAIA

„Vila Theodora“, construită anume pentru tragerea viitoare, pe str. I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

Un salonaș modern

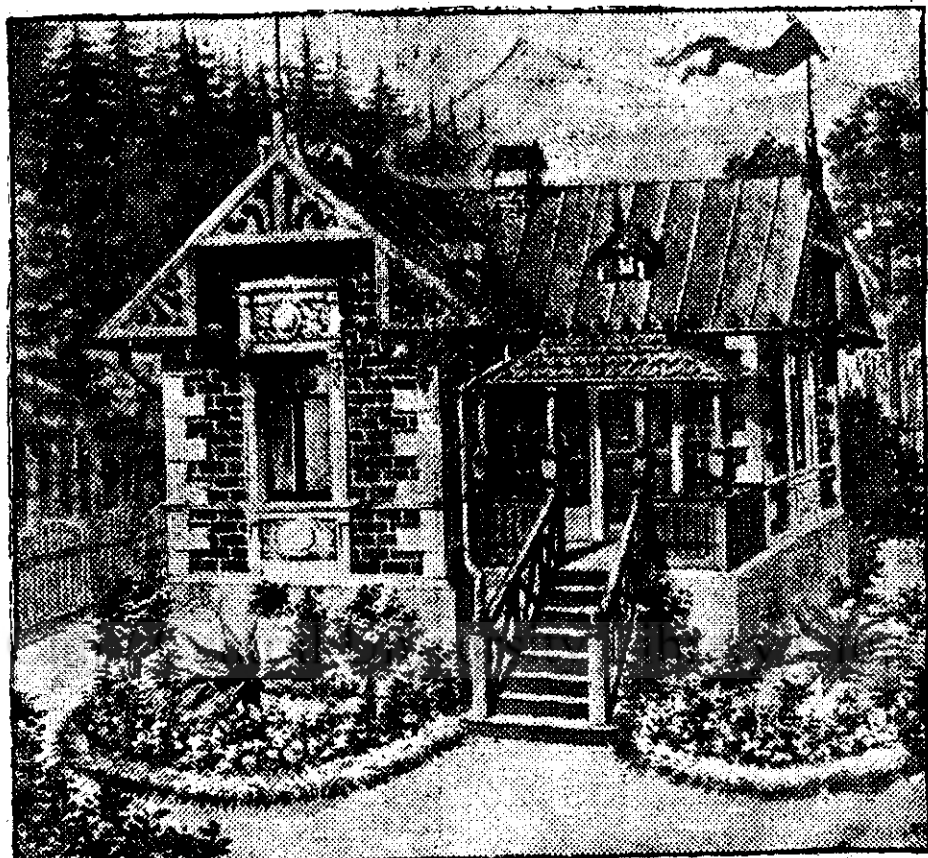
compus din :
1 canapea, 2 fotolii,
4 scaune și o masă de
mijloc, foarte elegant,
cumpărat de la fabrica de
mobile de artă, J. Bre-
zoil, calea Rahovei, 50,
unde se găsește în per-
manență o bogată și a-
leasă expoziție de mobile
de toate genurile.

UN DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, cum-
părat de la *Industria me-
talică „Marcu“*, Bule-
vardul Elisabeta, No. 8.

O garnitură de mobilă

PENTRU INTRARE
compusă din :
1 canapea, 4 scaune, 2
fotolii și o masă, cum-
părate de la cunoscutul
magazin de mobile de
trestie și bambu, *Lit-
man*, str. Lupșeani, 3.

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fa-
briță de mobile de lemn
Marii V. Ganea, so-
siza Milai Bravul, No.
37 și str. Șerbănești, 10
Sucursala calea Victoriei,
No. 107.

O scortă românească

și o
bluză (lie) de mătase
de la *Bazarul Național*
calea Victoriei, 110

UN SALONAȘ de bambu

cumpărat de la cunoscuta
fabrică de mobile în a-
cest gen, *E. A. Pucher*,
calea Victoriei, 148. Su-
cursala Bulevardul Eli-
sabeta, No. 18, la Co-
metă Halevy.

O dormeză, două fotolii și un pa avan artistic

lucrate în vechiul atelier de tapiserie *Ioan Niculescu*, str. Câmpineanu, 31

O pendulă de stejar alumat și o tavă argintată
cumpărate de la magazinul de încredere *Schmidt & Stra-
tulul* calea Victoriei No. 53.

O bicicletă, o pușcă de vânătoare și un pistol
automat, cumpărate de la marele magazin de biciclete
și arme *B. D. Zissmann*, calea Victoriei 44.

Un gramofon, o vioară, un flaut și o harmonică
cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică *Jean Feder*,
calea Victoriei 54.

1 pendulă de perete și 6 lingurițe de argint
suflate cu aur cumpărate de la cunoscutul magazin
„Ceasornicării Colței“, str. Colței 31

O Splendidă Rochie albă lucrată artistic în ajururi.

O dormeză, 2 fotolii și un paravan artistic,
lucrate în vechiul atelier de tapiserie *„Ioan Niculescu“*,
strada Câmpineanu No. 31.

1 ceasornic de aur, cu trei capace, pentru bărbat.

1 brațară de aur 14 kt., cu 5 perle fine.

2 ceasornice de aur pentru doamnă.

1 inel de aur cu rubin, pentru bărbat.

1 pereche de cercei cu diamante și rubine Ca-
puchon, de o
mare valoare.

O frumoasă și prețioasă broșă.

Un inel de aur 14 kt. pecetar pentru bărbat.

6 ceasornice remontoir de argint cu 5 capace.

1 ceasornic de metal emailat.

Un binoclu fin.

6 ceasornice remontoir, de metal.

1 elegantă compotieră argintată, de mare valoare
inventate

Doă aparate economice de încălzit, de d' căpi-
tan Castano

50 cutii de cremă, pudră și săpun „FLORA“

în cutii speciale, făcute anume pentru abonații noștri.

20 plachete argintate reprezentând fotografiile Regelui
și Reginei, comandate anume
pentru premii.

Toți acei cari se abonează cu începere de azi,
mai primesc gratuit și un volum din *Memoriile
Regelui Carol I.*